

LLUM DE PORXO

Fanal instal·lat a l'entrada dels habitatges per a donar seguretat i orientació a la nit als seus habitants

Col·leccions: [La Llar](#), [Utensilis i objectes de la llar](#)

DESCRIPCIÓ

La història de la il·luminació és tan antiga com els temps. Ja en les ensenyances bíbliques apareix que, des del primer dia, el Creador va fer existir la llum, amb la finalitat de diferenciar-la de les tenebres. I pareix que, avui en dia, els habitants d'aquest món continuem aplicant aquella decisió de prorrogar durant la nit la claredat que ens dona el dia. L'evolució de la il·luminació ha passat per infinitat de materials utilitzats i, evidentment, per moltes tècniques cada vegada més avançades, que ens permeten il·luminar qualsevol espai o lloc, siga públic o privat, gran o xicotet.

Un costum arrelat és el d'il·luminar els portals dels habitatges pel fet que ens aporta una seguretat de visió en l'obscuritat de la nit. Actualment, en els nuclis habitats és habitual que la il·luminació pública ens permeti moure'ns a la nit sense cap carència ni dificultat. Però fa dècades, eixa il·luminació pública no era prou per a mantenir il·luminats tots els carrers, limitant-se, en tot cas, a col·locar-se en alguns punts estratègics, com per exemple, en els encreuaments. Per tant, fins que les possibilitats públiques foren suficients, eren els propietaris dels habitatges els que instal·laven en els seus portals les denominades **llum de porxo**, preocupant-se de mantenir-la connectada des del crepuscle del sol fins que entrava l'últim habitant de la casa. Era costum obeir la norma no escrita, però assumida mentalment, que deia: «L'últim que apague el llum», açò és, que desconnectara la llum del porxo, per l'alt cost que implicava mantenir una llum encesa tota la nit, i precisament al carrer, on ja no tenia utilitat després d'estar tots arregats a casa.

Aquesta il·luminació nocturna era aprofitada també per a gaudir en les caloroses nits dels estius de la frescor que podia entrar a la casa, quan es mantenia la porta un temps oberta amb la finalitat de refrescar-la. L'estada al carrer era desitjada i habitual, ja fora sopant o vetlant unes hores junt amb el veïnat, amb xarrades i converses sempre curioses, o jugant a jocs de cartes o parxís. I aquest modest fanal cobrava protagonisme en millorar aquests moments de convivència i harmonia amb el seu llum

protector.

Encara queden al poble alguns habitatges que conserven instal·lada eixa **llum de porxo** a l'entrada de la llar. Actualment, els automatismes permeten programar el seu funcionament, connectant-lo a l'hora desitjada i per un temps predeterminat, alliberant als seus habitants de l'obligació d'apagar-la «si era l'últim a arribar».

Aquests fanals, com tants aparells i ferramentes al llarg del temps, s'han de contextualitzar per a entendre la seua utilitat. Per a una societat que fa dècades vivia, sobretot en poblets, en habitatges familiars, com cases, coves i similars, amb una mancança evident de serveis públics, cobrava sentit l'ús d'aquesta il·luminació precària i individual per a orientar-se en la nit, donant una certa seguretat i protecció als seus habitants. A més, amb un estil de vida sense pantalles, on les persones encara podien gaudir del carrer sense sentir-se agredides pel tràfic, afavoria la vida nocturna estiuenca a la porta de les cases fomentant les relacions i els vincles veïnals.

Amb el pas dels anys, la millora de molts serveis públics, com la il·luminació nocturna dels carrers, fa que aquest aparell de la llar perda part de la seua utilitat. A més, amb el progressiu canvi de fisonomia dels pobles, on edificis col·lectius de múltiples famílies van substituint les cases, on la reducció de voreres dona protagonisme al nou amo del carrer, el trànsit rodat, i una acusada individualització de la societat que veu passar la vida pegada a una pantalla, aquells temps d'"eixir a prendre la fresca" a la porta de casa, estan més que desterrats.

Per a ampliar la informació:

Anexo:Cronología de las técnicas de iluminación. (11/01/2025). Wikipedia.

https://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Cronolog%C3%ADa_de_las_t%C3%A9cnicas_de_iluminaci%C3%B3n

ALTRES DADES

Propietat

[Privada](#)

